

OBSAH

ÚVOD	5
I. OBECNÉ VÝKLADY O ČESKÉM JAZYCE	7
Řeč, jazyky, český jazyk	7
Jazyk spisovný a nespisovný	8
Jazyky slovanské a vývoj českého jazyka	9
Nauka o jazyce	9
II. ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA (A PRAVOPIS)	11
Hlášky	11
K označování samohlásek písmeny	12
Slabika	12
Spisovná výslovnost	12
Psaní a výslovnost přejatých slov	14
Přízvuk	15
Zvuková stránka věty	16
III. SLOVNÍ ZÁSoba A VÝZNAMY SLOV	18
Slovo a význam slova	18
Sousloví	19
Slova jednoznačná a mnohoznačná	19
Synonyma	20
Antonyma	20
Homonyma	21
Vrstvy ve slovní zásobě	21
Odborné názvy	22
IV. TVOŘENÍ SLOV (A PRAVOPIS)	23
Rozšiřování slovní zásoby	23
Odvozování	24
Odvozování příponové	24
Střídání hlásek	24
Skupiny slov odvozených příponami	24
Odvozování předponové	26
Odvozování smíšené	27
Skládání slov	27
Zkracování	28
Tvoření sousloví	28
Přejímání slov	28

Stavba slov	29
Psaní <i>i / y</i> po (pravopisně) obojetných souhláskách v různých částech slova	29
Psaní skupin <i>bě / bje, vě / vje, pě, mě / mně</i>	31
Skupiny souhlásek vzniklé při odvozování slov	31
Předpony <i>s-, z-, vz-</i>	32
V. TVAROSLOVÍ (A PRAVOPIS)	34
Slovní druhy	34
Rozhodující znaky při určování slovních druhů	35
Stejné podoby slov, ale různé slovní druhy	36
Podstatná jména a jejich dělení na konkrétní a abstraktní, obecná a vlastní	37
Psaní velkých písmen ve jménech a názvech vlastních	38
Rod podstatných jmen	40
Číslo podstatných jmen; podstatná jména pomnožná, hromadná a látková	41
Pád, kmen a koncovka podstatných jmen	42
Vzory podstatných jmen	42
Skloňování podstatných jmen rodu mužského podle vzorů ..	43
Skloňování podstatných jmen rodu mužského zakončených na <i>-l, -z, -s, -en</i>	46
Kolísání podstatných jmen rodu mužského mezi vzory životnými a neživotnými	47
Tvary podstatných jmen <i>lidé, bratři, rodiče, koně, den</i>	47
Skloňování podstatných jmen rodu ženského podle vzorů ..	48
Skloňování podstatných jmen rodu středního podle vzorů ..	50
Skloňování podstatných jmen <i>ruce, nohy, oči, uši, kolena,</i> <i>ramena, prsa</i>	51
Krácení kmenové samohlásky při skloňování podstatných jmen	52
Skloňování českých rodných jmen a příjmení	53
Skloňování českých jmen místních	53
Skloňování obecných jmen přejatých	54
Skloňování cizích jmen vlastních	56
Přídavná jména a jejich druhy	57
Skloňování přídavných jmen tvrdých	58
Jmenné tvary přídavných jmen tvrdých	59
Skloňování přídavných jmen měkkých	60
Skloňování přídavných jmen přivlastňovacích	60
Stupňování přídavných jmen	62
Zájmena a jejich druhy	63
Skloňování zájmen <i>já, ty, se, my, vy</i>	65
Skloňování zájmen <i>ten a náš</i>	66
Skloňování zájmen <i>on, ona, ono</i>	66

Skloňování zájmena <i>jenž</i> (jež, jež)	67
Skloňování zájmen <i>můj</i> (tvůj, svůj)	68
Skloňování zájmena <i>týž</i> / <i>tentýž</i>	69
Skloňování ostatních zájmen	70
Číslovky a jejich druhy	70
Čtení a psaní číslovek	71
Skloňování číslovky <i>jeden</i> (<i>jedna, jedno</i>)	72
Skloňování číslovek <i>dva, oba, dvě, obě</i>	72
Skloňování číslovek <i>tři, čtyři</i>	73
Skloňování číslovek <i>pět – devětašedesát</i>	73
Skloňování číslovek <i>sto, tisíc, milion, miliarda</i>	74
Skloňování číslovek <i>mnoho, málo, několik</i> (<i>kolik, tolik</i>)	74
Skloňování číslovek řadových, druhových a násobných	74
Slovesa, tvary určité a neurčité, jednoduché a složené	75
Osoba a číslo sloves	76
Slovesný způsob a čas	77
Slovesný rod	79
Slovesný vid	80
Přechodníky	81
Slovesné třídy; kmen přítomný a minulé	83
Přehled slovesných vzorů	84
Časování sloves první třídy	84
Časování sloves druhé třídy	85
Časování sloves třetí třídy	86
Časování sloves čtvrté třídy	86
Časování sloves páté třídy	87
Slovesa nepravidelná	87
Přehled slovesných tvarů	88
Příslovce a jejich druhy	88
Tvoření příslovců	89
Stupňování příslovců	90
Předložky	90
Užívání předložek <i>s</i> a <i>z</i>	92
Spojky	92
Částice	93
Citoslovce	94
VI. SKLADBA (A PRAVOPIS)	95
Věta	95
Druhy vět podle postoje mluvčího (podle funkce v komunikaci)	96
Věty kladné a záporné	97
Věty podle členitosti: dvojčlenné a jednočlenné	98
Skladební dvojice, větné vztahy, větné členy	99
Vyjádření větných vztahů	100
Slova, která nejsou členy skladebních dvojic	100

Větné členy základní a rozvíjející	101
Větné členy holé, rozvité a několikanásobné	101
Podmět	102
Prísudek	103
Pravopis shody přísudku s podmětem	104
Předmět	105
Příslovečné určení	106
Přívlastek	107
Přístavek	110
Doplňek	110
Grafické znázornění stavby věty	111
Tvoření vět; valence slovesa; větný vzorec	111
Zvláštnosti a nepravidelnosti ve větném členění	113
Pořádek slov ve větě	114
Čárka ve větě jednoduché	115
Souvětí	116
Souvětí souřadné a podřadné	117
Spojení vět v souvětí	118
Druhy vět vedlejších	118
Věty podmíněné	118
Věty přísudkové	119
Věty předmětné	119
Věty příslovečné	119
Věty přívlastkové	121
Věty doplňkové	121
Nepravé věty vedlejší	122
Druhy poměru vět v souvětí souřadném	122
Souvětí složité	123
Čárka v souvětí	124
Řeč přímá, nepřímá a polopřímá	125
VII. KOMUNIKACE A SLOH	126
Tvorba textu	126
Přijímání textu	131
Funkčněstylové oblasti	132
Základní slohové útvary	136
Vypravování	136
Popis	137
Výklad	137
Úvaha	138